

Japonci tepeni pri Novi Gvineji - Načrti za popolno zaščito

AMERIKANCI UNIČILI 22 JAPONSKIH LADIJ

Okrog 15.000 japonskih vojakov našlo smrt v morju. — Američani zgubili le komaj 4 letala. — Zavezniki obvladujejo položaj v zraku in so izvajali v Bismark morju eno najpomembnejših zmag.

Iz Nove Gvineje ravno dopela poročila prinašajo veselo vesti za zaveznike, da so ameriški in avstralski letalci popolnoma razbili japonski konvoj, ki je šilil do obrežij Nove Gvineje, da bi izkrcal ojačenja japonskim posadkam, ki se nahajajo v pokrajini okrog Salamaua in Lae. Poročila omenjajo, da japonski konvoj, ki je obstojal iz sedem bojnih ladij in pet najzastopnikov transportov je bil dobesedno uničen. Sedem ladij je bilo na mestu potopljenih in 15 ladij je v ognju. Konvoj je imel na krovih svojih transportov okrog 15.000 vojakov in mnogo raznega orožja. Od cele skupine ladij se bo najbrže rešil le en rušlec, ki je pobegnil od konvoja, menda iskat pomoči, ki je pa ni bilo.

Vojaški strokovnjaki izjavljajo, da ta najvažnejši dogodek v tej vojni z Japonci je pokazal, da močna mornarica ni več odločujoči faktor, kjer kraljuje močno letalstvo nad morjem.

Imeli so pa tudi Japonci močno letalsko skupino na pozorišču. Petindvajset "Zero" bombnikov je bilo v boju, izmed katerih so ameriška letala 17 uničila. Japonci so se hrabro držali, toda boljše ameriški letalci niso mogli biti kos, Japonci so zgubili pri tem porazu več, kakor 90.000 ton svojih ladij, kar je vsakor hud udarec za njeno mornarico.

Američani in Avstralsci so pri tem napadu uporabili novo taktiko, ki se sijajno obnesla in skoro vsaka bomba je zadela. McArthur je prejel tekom dneva številne čestitke

RUSI POTISKAJO NEMCE NAZAJ

Nemci z g u b i l i svojo udarno moč. — Poraz upliva na javnost doma.

Moskva, Rusija. — Ruske armade, ki so osvojile mesto Ržev in njega okolico razvijajo ofenzivo dalje proti Smolensku, ki se nahaja kakih 65 milj zapadno od Rževa. V Rževu so Rusi zajeli 112 tankov, 7 topov, 35 lokomotiv, 1200 železniških voz in pet skladišč raznega vojnega materiala. Nemci se izgovarjajo, da so prepustili Ržev iz razloga, da so si skrajšali obrambno črto, to je pa samo izgovor. Ržev je bil za Nemce najvažnejša točka. In če se Rusom posreči prodreti do Smolenska, ki je središče razdeljevanja čet in materiala za Nemce, se bo s tem zrušila vsa južna in severna fronta. Nemci bi se morali umakniti in prepustiti Rusom celo Kijev in druge važne točke.

Nemški porazi v Rusiji so silno poparili nemški narod doma. Z neko vidno zaskrbljenostjo gledajo v bodočnost, pravijo poročila iz Švice.

ANGLEŽI POTOPILI 7 LADIJ

London, Anglija. — Angleška admiraliteta poroča, da so angleške podmornice tekom zadnjih dni potopile okrog italijanskega obrežja sedem italijanskih parnikov.

od zaveznikiških krogov, ki mu čestitajo na strategiji in zmagi.

ZDRUŽENE DRŽAVE ŽELIJO POSVETOVANJA GLEDE EVROPE

Washington, D. C. — Državni department je poslal angleški vladi v London noto, v kateri obvešča londonsko vlado, da naj bi obe deželi imele potom svojih zastopnikov v Ottawi, Kanada sestanek, na katerem naj bi se proučevale razmere in zahteve zasedenih dežela v Evropi. Po tej vojni bo potreba Evropo popolnoma urediti gospodarsko in politično, kar naj bi odgovarjalo bodočemu miru v Evropi. Treba pa je uplaviti in najti pota, da bi se pomagalo zaslužnjenim manjšinam že sedaj, če mogoče. Združene države so pokazale s tem svojo dobro voljo. Kaj bo storila glede tega še Anglija?

NEMCI NAPADLI LONDON

London, Anglija. — Kot odgovor na obsežni in učinkovit angleški napad na Berlin, so Nemci poslali nekaj svojih letal nad London v noči med sredo in četrtkom. Vrgli so nekaj bomb, ki pa niso napravili obsežnejše škode in nemška letala so hitro odkurila nazaj, ko jih je začela obdelavati angleška protizračna obramba. Ves dogodek kaže, da je nemško vojno letalstvo za enkrat precej razkropljeno po raznih frontah, kot v Rusiji in Tuniziji. Nič več ne uspe, da bi Nemci mogli postaviti svojo zračno silo le proti eni točki. Polagoma zmanjkuje in bo zmanjkovalo še bolj.

NENAVADNA OSTRA ZIMA

Chicago, Ill. — Osrednji zapad, ki je živjal prejšni teden par pravih skoro spomladanskih dni, je v začetku tedna zajela nenavadna ostra zima. Živo srebro se je pomaknilo na enkrat za tri stopinje pod ničlo. Tekom štirih dni je mrzlo vreme držalo v šahu ves osrednji zapad. Vremenslovci napovedujejo za Week-end gorkejšo vreme.

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

LJUDJE BODO ZAVAROVANI OD ZIBELE DO GROBA

Vladni uradniki v Washingtonu pripravljajo ogromen načrt za splošno socialno zaščito po vojni. — Sedanji davki bodo najbrže ostali in se bodo hranili za starostne in druge pokojniške namene.

KRIZEM SVETA

Seville, Španija. — Newyorški nadškof pr. Francis J. Spellman, je včeraj dospel z letalom iz Rima, ki je pristalo tukaj. Odtod bo potoval v Lisbono in potem nazaj v Ameriko. Politični opazovalci namigujejo, da ima nadškof važna naročila od sv. Očeta, kljub temu, da nadškof trdi, da je bil njegov obisk v Vatikanu sriktno cerkvenega značaja.

Rio de Janeiro, Brazilija. — Brazilske mornariške oblasti objavljajo vest, da je neki nazijski submarin potopil v dnišpanko ladijo Monte Igueldo. Iz kakega namena je bil napad izvršen, še ni pojasnjeno.

Washington, D. C. — Tekom meseca februarja so ameriški letalci izvršili devet zračnih napadov v katerih so vrgli nad 1000 bomb na otok Kiska v Alaski, ne da bi izgubili pri tem kako letalo. Na otoke v Alaski je težavno v tem času izvajati napade, ker so zaviti v neprestano meglo.

London, Anglija. — Josef Stalin, vodja sovjetske Rusije je poslal čestitke angleškemu prvemu ministru Winstonu Churchillu k napadu na Berlin. Stalin je mnenja, da letos bo zdrobljena za vselej nemška moč.

Alžir, Afrika. — Nova francoska administracija v Afriki je izpustila na prosto 1.299 političnih jetnikov, ki so jih prejšnji režimi kaznovali radi političnih prestopkov s zapornim. V zaporu jih je pa še več, ki čakajo na oprostitev.

Washington, D. C. Poljedelski department poroča, da na podlagi Lend-Lease zakona so Zdr. države poslale zaveznikom nad \$175.000.000 vrednega živeža.

Chicago, Ill. — Državni direktor R. Brandon za javno skrbstvo, je v svojem govoru, ki ga je imel na proslavi 75-letnice Univerze države Illinois med drugim govoril tudi o splošni socialni zaščiti. Najprvo je govoril o angleškem sistemu, ki ga pripravljajo za povojno dobo in se imenuje "Beveridgev načrt", ker ga je mož s tem imenom zasnoval in sestavil. V Angliji bodo imeli po Beveridgevem načrtu socialno zaščito, ki bo obsegala od malega vse potrebe človeka od zibebe do groba. Vsaka oseba bo zavarovana za bolezen, brezposelnost, pohabljenost, družine za slučaje rojstev in sploh vse slučaje. V času brezposelnosti bodo angleške družine dobivale po \$11-20 na teden podpore, dokler bo brezposelnost trajala. To bo stalo deželo \$1.600.000.000 letno.

Na pisalnih mizah vladnih uradnikov v Washingtonu ležijo načrti za dosegaj najbolj popolno socialno zaščito. Vsaka oseba v tej deželi bo zaskurana pred revščino in uboštvom. — Potem je povdarjal, da davki, ki se uvajajo bodo ostali tudi po vojni. Vknjiževali pa se bodo kot prihranki za starostne pokojnine in podpore.

SVETUJEJO OBEDELOVANJE VRTOV

Washington, D. C. — James Landis, direktor civilne obrambe je objavil vsemu narodu nasvet, naj vsakdo, ki ima kako ped zemlje isto obdela in posadi in vseje kar potrebuje zelenjave in karkoli more to spomlad. Taki vrtovi bodo skozi poletje silno veliko pomagali pri prehrani, ki bo draga in tudi manjkalo jo bo.

VESTI O DOMOVINI

Ker že dolgo nismo poročali, kaj počenja slovenski "prijatelj" Oto Habsburški, objavljamo danes članek, ki bo vse to osvetlil.

Avstrijski bataljon armade Zedinjenih Držav

Znani publicist Johannes Steel je pred kratkim objavil v New York Post-u naslednji članek:

Ko je dr. Oto Habsburg v mesecu novembru 1942 objavil, da mu je War Department Zedinjenih Držav poklonil za rojstni dan organizacijo avstrijskega bataljona, je takoj izbruhnil silovit vihar protestov, katerim je nato sledila uradna izjava, da je stvar nekoliko drugačna. Akoravno je ogorčenje javnosti poleglo, Čehi in Jugoslavlani vendar niso bili docela zadovoljni, toda pustili so stvar pri miru.

V začetku je trdil razglas, da bodo sprejeti v ta avstrijski bataljon edinele prostovoljci. Kakor je bilo pričakovati, prostovoljcev ni bilo od nikoder, ako izvememo par nadvojvodov druge klase in njihovih pomagačev.

Očividno zaradi tega — da ne bi stvar dr. Otona Habsburškega propadla — je bilo nato sklenjeno, da bodo vojniki iz drugih edinic premeščeni v avstrijski bataljon; tako je bil ustanovljen avstrijski bataljon infanterije Zedinjenih Držav v nekem taborišču v srednjem zapadu.

Avstrijska zastava

Taborišče ima poleg ameriške zastave tudi rdeče-belordeči avstrijski prapor. Moštvo nosi podobne znake z imenom "Austria" na levem rokavu. Moštvo, katero premeščajo v ta bataljon, je sestavljeno iz bivših državljanov Avstrije, Jugoslavije, Čehoslovaške in Poljske. To so izseljenki, ki imajo že svoje "first papers". Nikdo izmed njih ni imel takorekoč nobene možnosti, da izbira. Najmanj polovica vpoklicanih v tem bataljonu niti ne zna nemški in mrzi vse, kar se tiče Habsburžanov in Avstrije.

V taboru govore vse mogoče jezike: češko, madžarsko, slovaško, poljsko, laško... Zdaj uče te ljudi nemščine in jim intenzivno dajejo posebno politično orientacijo.

Pripovedujejo jim, da bodo tvorili, ako ostanejo v tem bataljonu Commando-predstražo, ki bo vdrla v Avstrijo. Mnogi izmed njih se tudi boje — akoravno jim to ni bilo določeno povedano — da bi bila dodelitev "second papers", na podlagi katerih postanejo polnovredni ameriški državljani, zadržana, ako bi zahtevali, da se jih premesti.

Prepiri

Kakšno razpoloženje vlada v tem taborišču, si ni težko misliti. Da se previdno izrazim, člani teh različnih narodnosti niso medseboj v baš najboljših odnošajih. Akoravno so jim povedali, da bodo smeli pred odhodom preko morja,

prositi za premestitev, jim vendar ob vsaki priliki s čim večjim povdarkom kažejo ugodnosti, katerih bodo deležni, ako ostanejo člani te edince.

Pisma, katera moštvo tega bataljona pošilja svojim rodnikom, so zanimivo čtivo. Vsi so z navdušenjem pripravljani, boriti se za Ameriko in pripomoči do osvoboditve Avstrije, a obenem se igrsko in zagrizeno upirajo, da bi se jih uporabljalo kot orodje za cesarske ambicije dr. Otona Habsburškega.

Pred nekaj dnevi je dr. Habsburg imel tri ure trajajoč shod v drugem nadstropju hotela Diplomat, kjer je bilo zbranih približno sto povabljenih gostov. Mr. Rott, ki sam o sebi trdi, da je avstrijski federalni minister, je otvoril shod, in posvaril vse navzoče, da gre za strogo zaupno stvar.

Predstavil je Otona kot "našega cesarja" in povdarjal, da se imajo Avstriji zahvaliti edinele "njegovemu veličanstvu", da jim je bila v Zedinjenih Državah priznana lastnost "friendly alien". Sledil je nato nagovor s strani Otona, sestavljen predvsem iz podlih in zavratnih napadov na nekatere izmed zednjnjih narodov.

Napad na Beneša

Njegov cesarski srd je bil namenjen v prvi vrsti čehoslovaški vladi v izgnanstvu. Oton je predbacival predsedniku Čehoslovaške Republike, da se je do leta 1938 neprestano vmešaval v avstrijske zadeve, ter ga imenoval — po Hitlerjevemu vzorcu — "Herr Beneš". Trdil je, da je češka vlada nekakšna "laži-vlada, ki živi le še zaradi lend-lease-a", obenem pa napadal avstrijske demokrate in liberalce kot sovražniške avstrijskega edinstva.

Govoril je na dolgo in široko o "svojem bataljonu" in naglašal, da je težkoče nabitranja prostovoljcev odstranil s podporo War Department-a, ki je obljubil, da bo nabrano popolno moštvo bataljona; hvalisal se je s svojimi ponovnimi intervencijami v uradnih washingtonskih krogih.

ZACETNIKI DIJAKI ZACASNO OPROSCENI

Chicago, Ill. — Uradi nabornih odborov in komisij so dobili navodila iz glavnega nabornega urada v Washingtonu, da smejo začasno oproščati mlade dijake začetnike od vojne službe, ki so podvrženi na podlagi zakona naboru za vojno službo, če se taki začetniki nahajajo v važnem šolanju in pripravljanju za zdravniške, in druge razne potrebne važne poklice.

Objava pravi, da vsi taki začetniki, ki so začeli s študijami lani, naj dobe priložnost do 1. julija 1945, da svoje tečaje dovrše. Objava tudi določa za katere poklice in znanstva to velja.

Da so oblasti pristale na to, da bodo dovoljevale mladim

dijakom visokošolcem dogotoviti študije na raznih učnih ustanovah je vzrok, ker so nekateri odlični šolniki opozorili merodajne oblasti, da če ne bo dežela gledala, da producira vsako leto gotovo število novih moči na polju zdravstva in drugih raznih potrebnih znanosti, bomo v par letih trpeli pomankanje teh in to bi bila katastrofa za deželo. Deželi bi manjkalo zdravnikov, zobozdravnikov, inženirjev vseh vrst in to bi potisnilo deželo daleč nazaj na polju znanstva. Vojna je vzela v svojo službo veliko število zdravnikov in vseh vrst inženirjev in drugih znanstvenikov, paziti je treba, da se vrzle izpolnejo, pa tudi da skrbimo za bodočnost v tem oziru.

AMERIŠKI IN ANGLEŠKI RANJENCI NEKJE V ANGLIJI

Slika kaže ameriške in angleške ranjence, ki se zdravijo v nekem zavodu na Angliškem. Ranjenci so dospel iz afriške fronte.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1881

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1881

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$8.00	For one year \$8.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kodaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

DESET ROOSEVELTOVIH LET

Ta teden 4. marca je minulo deset let, odkar je začel Združenim državam predsednikovati sedanji predsednik Franklin D. Roosevelt. On je izjema. Deset let se ni noben ameriški predsednik deloval v predsedniškem uradu. Izredne razmere so naredile to spremembo. Amerikanci moramo le zahvaliti Boga, da je nam v tako resnih in zgodovinskih časih naklonil tako modrega in pogumnega moža, kakor je Franklin D. Roosevelt.

Med ameriški najboljimi predsedniki, ki se jih spominja zgodovina kot George Washingtona, Tomaža Jeffersona, Andreja Jacksona, Abrahama Lincolna, Groverja Clevelanda, Teodora Roosevelta in Woodrowa Wilsona, stoji dosedaj na najčastnejšem mestu sedanji predsednik Franklin Roosevelt. Tako velikanske in važne naloge ni imel dosedaj še noben predsednik. Bile so njihove naloge važne, toda bolj majhne, nekako bolj lokalne, le ameriške. Današnja naloga Amerike pa je svetovnega obsega, prav ves svet brani pred največjo tiranijo in najstrašnejšo ideologijo nazijskega tiranizma.

Seveda kritikov na svetu nikoli ni manjkalo in jih nikoli ne bo. Tudi predsednika so že mnogi kritikovali in ga še kritikujejo. Toda vsi taki in mi vsi z njimi do zadnjega Amerikance se imamo za vprašati: Kaj bi bilo z Ameriko v teh časih, ko bi sedel v Washingtonu kak neodločen mož, kak mečkač, ki bi ne imel poguma nastopati, kakor naš hrabri modri Roosevelt? Ali bi bila ta dežela še svobodna? Težko. Le Boga imamo zahvaliti, da je v velikih usodnih dneh določil Ameriko modrega moža, dalekovidnega državnika, svobodoljubnega voditelja Franklina Roosevelta.

Mož zasluži že kar je delal in dosegel dosedaj priznanja in zahvale od strani naroda. Toda njegova naloga je še velika. In da jo bo uspešno dokončal, potrebuje podporo od vsakega izmed nas. Svojo podporo mu najbolj damo, če podpiramo njegovo vlado s tem, da velikodušno zrtvujemo vsa svoja sredstva za vojne namene s tem, da pridnimo in požrtvovalno kupujemo vojne bonde. S tem bomo njegove načrte in prizadevanja najbolj podprli, zraven pa tudi s tem le hranimo za bodočnost. Saj bolj varnih posojil, kakor so posojila Ameriki, vendar ni.

Obenem pa molimo zanj k Bogu, da ga nam Bog ohrani zdravega, dokler ne pripelje naše dežele, pa tudi vsega sveta v pristan miru in novega boljsega mednarodnega življenja, kakor pa ga je imel svet dosedaj, ko so po njem rogovili razni fanatični diktatorji. Pomagaj mu Bog k temu cilju in podpiraj ga!

SLOVENSKI TISK V AMERIKI

Te dni smo zgubili ameriški Slovenci zopet en slovenski list. "Cankarjev glasnik", ki je izhajal v Clevelandu, je objavil v svoji zadnji številki za februar "Slovo", povedal vzroke, zakaj se posavlja, potem pa pristavi: "Srečno prijatelj! Cankarjev glasnik" je dokončal svojo pot.

Tudi vse ostali slovenski tisk v Ameriki, bo v prihodnjih desetih, k večjem dvajsetih letih moral tako zapisati. Eni listi preje, drugi malo pozneje, a nobenemu ne bo to odšlo.

Kot slovenskega lista, je vsakega slovenskega lista škoda, kadar izgine. Z vsakim našim listom, ki izgine se spodmakne slovenstvu v Ameriki steber, ki še drži naše narodno življenje v tem novem svetu, kolikor ga je še. Kakšna miselna stališča zastopajo razni listi, je pa seveda drugo vprašanje, na katere je treba gledati zopet iz drugačnega stališča.

O "Cankarjevem glasniku" je napredni krog, ki ga je izdajal, pel zaslužene in še veliko bolj pa nezaslužene slavo. Pa saj poznamo naše naprednjake. Njihovo je vse najboljše, vse najidealnejše, vse najsvetlejšo. Drugo, zlasti kar ni njihovega mišljenja, je vse za nič, vredno niti počenega groša. Well, če take prazne ocene komu prija, ne rečemo drugega, kakor le: dober tek!

Bodimo pravični. Članki, ki jih je pisal prvi urednik

"C. G." g. Kristan, so bili dobro naštudirani in so vsebovali nekateri prav globoke misli. Dasi seveda v vsem se z njimi nismo strinjali. Vsebovali pa so lep čist jezik in marsikak dober nasvet, če odbijemo od njih nekatere teze, ki so cikale vedno v protiversko smer. Drugo pa, kar so prispevale znane osebnosti, ki polnijo druge socialistične publikacije, kot n. pr. plehkega "Proletarca" in njegove publikacije, je bila pa običajna šara. Vsi članki so bili podobni eden drugemu. Če si vzel plehkega "Proletarca" v roke od danes ali pa od dvajset let nazaj, pa primerjal, pa se ti je zdelo, kakor bi poslušal isto ploščo na lajni, naprej in naprej. Ampak, v "naprednih" krogih so povdarjali: "Najboljše, najčistejše," itd. Če takim povdankom res sami verjamejo, potem ne moremo drugega, kakor, da pristavimo: Bog žegnaj!

NOVICE IZ BARBERTONA

Barberton, O.

Igra, ki smo jo priredili 23. jan. v pomoč domovini, je rodila lepe uspehe. Dobiček od igre in kar so ljudje še posebej darovali je vse skupaj znašalo \$412.00. Že prej smo bili nabrali svoto \$306.00. Iz Barbertona je bilo tove poslano za domovino \$718.00, kar je že čedna in lepa svota iz tako malega mesta, kakor je naše. Ko bi še vsi drugi Slovenci storili svojo dolžnost, bi bili lahko ponosni mi tukaj in naši ljudje doma. Tako pa še zmeraj najdemo ljudi, ki imajo različne ničeve izgovore, samo da jim dati ni treba. Taki naši ljudje pa niso veliko boljše od Nemcev ali Italijanov. Kako naj bodo naši sovražniki obzirni in prizanesljivi, ko morda ti sam nisi, domaćin, rojak, sosed! Prav nič se ne bo spremenilo, ako bomo tako trdosrčni napram lastnim rojakom.

Knjiga "Ko smo šli v morje bridkosti" je zelo zanimiva zgodovinska knjiga. Vsak prav vsak bi jo moral imeti, pa je ne bo. Pri nas se jih je naročilo 35, nekaj pa jih bomo še obiskali. Vsa čast tem zavodnim ljudem, ki ljubijo svoj narod in hočejo tudi vedeti, kako se mu godi.

Državljanška šola je zopet odprta v Barberton High School vsak torek in četrtek zvečer ob 6:30. Kdor se ni, pa želi postati ameriški državljan, naj se uvrsti sedaj.

Umrli je Mr. Martin Kumše. Dne 23. januarja je bil nje go pogreb. Bil je dober človek in je skušal podpirati vsako dobro stvar; bil je tudi dolgoleten naročnik Am. Slovenca. Zapušča žalujčo soprogo, štiri sinove, izmed katerih so trije v ameriški armadi, ter dva pastorka. Ženi Margareti in ostali družini ter sorodnikom naše iskreno sožalje!

Pri družini Mr. in Mrs. John Magura so dobili malo hčerke. Mrs. Magura je prejšnja Rose Zupac.

Zalo hčerke prvorojenke so dobili tudi pri družini Mr. in Mrs. John Zdravje. Mrs. Mary Zeleznikar je s tem prvič postala stara mama.

Pri družini Frank in Jennie Cich so tudi prejeli v dar malo punčko. Naše čestitke vsem!

Jennie Okolish-

RAZNE NOVICE IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

V petek 19. feb. smo imeli pri nas kar dva pogreba.

Dne 16. feb. je po dolgi boleznini in previdena s v. zakramenti umrla rojakinja Mrs. Mary Luzar, stara 59 let. Zapušča moža Johna, tri hčere in več drugih sorodnikov. Rojena je bila v Jugoslaviji, v lepi Dolenjski, pri Novem mestu. Pogreb se je vršil 19. feb. iz Težak-Simkus zavoda v cerkev sv. Roka, kjer so župnik Rev. Kasovic opravili pogrebno sv. mašo in pogrebne obrede. Truplo pokojne počiva na pokopališču Sv. Vincenca. — Možu in hčerkam naše sožalje!

Umrli je tudi rojak Mr. John Castello (oče), in sicer 15. februarja. Bil je bolan par mesecev. Umrli je v bolnišnici Sy. Margarete v Spring Valley, Ill. Pogreb se je vršil iz cerkve Sv. Roka, kjer so g. župnik Stefan Kasovic opravili sv. mašo in pogrebne obrede za pokojnega, na katoliško pokopališče Sv. Vincenca. Mož je bil star 61 let. Zapušča 4 sinove. Žena, katere deklisko ime je bilo Ravnikar, mu je umrla že pred leti. Zapušča tudi več drugih sorodnikov, tu in v stari domovini na Dolenjskem. — Sinovom naše sožalje!

Naše sorojake in rojakinje že sedaj opozarjamo in jih vabimo dol v Slovenski Narodni Dom za dan 25. aprila, na Veliko noč, ko bomo tudi obhajali Victory dan. Tam bo velik shod in polno lepih govorov, govorniki pa pridejo med nas tisti dan iz drugih mest. Med vami tam bo tudi poznani pionirski narodni Cerkevni pevski zbor. Po vsej pravici lahko nekaj lepega pričakujete, tako od zborov, kakor od govornikov. Ko se bo vse to skončalo, boste šli vsi v spodnjo dvorano, tam pa si boste pogasili žejo in malo zgladili podplate in se po domače lepo pogovorili, kako smo sekali pirhe v Jugoslaviji pred leti. Ta shod prirejava skupno vsa društva iz La Salle in okolice, zato ne pozabite priti vsi!

Naznanjamo tudi ves delničarjem, da je vsem dolg plačan. Tako nam je doma odbor že sporočil. Torej tista velika luknja je zdaj zamašena, da

smo lahko brez skrbi. In prišel bo čas, ko se bodo delile dividende. Pa bo že odbor o vsem tem poročal.

Več rojakinje se nahaja v bolnišnici. Mrs. Pavel Frenčak se je nahajala tri tedne v Rochester, Minn.; morala se je podvreči težki operaciji, zdaj pa se že nahaja na svojem domu na Lincoln Ave. v La Salle, četudi še ni sposobna za delo. V St. Mary bolnišnici v La Salle se nahajajo Mrs. Joe Furlan, ki si je zlomila nogo, — Mrs. Louis Gnidovec, ki je padla po stopnicah in se zelo pobila po životu, — in Mrs. Mary Korošec, ki je morala na operacijo, pa jo je srečno prestala. Vsem trem želimo, da se trdno pozdravijo in zopet veselo povrnejo na svoje domove.

Vaš zastopnik za Am. Slo-

venca pravi, da pride malo k vam v vas, da bi mu zopet plačali za naročnino. Prosim vas, ne zameriti in bodite pripravljeni. Zastopnik pride in želi tudi par novih naročnikov za Am. Slovenca. Tudi želim glaslove od vas, rojaki in rojakinje za mojo 25 letnico, in prosim, da me na ta način nagradite, ter se vam že vnaprej zahvaljujem.

Dne 6. aprila bomo imeli spet volitve, in prav dobro vem, da bo naš rojak Mr. Matt Vogrich zopet kandidat za asistent supervisorja. Slovenci, Slovenke! Naša dolžnost je, da volimo Slovence, in s tem se bomo vsi postavili. Saj smo vsi državljani, zato tisto staro politiko na stran: kaj si ti, kaj sem jaz! Matt je zmogel, da nas dobro zastopa; tako je mož delal zadnja leta in tako bo v prihodnjih. Zato, Slovenci, Matt se vam priporoča, da mu daste svoj glas 6. aprila in vam bo mož hvaležen.

Pozdrav vsem Slovincem, ki berejo naš list Am. Slovenec! Poročevalec Anton.

UREDNIKOV PISMO
slovenskim očetom in materam, ki imajo sinove pri vojaki

Chicago, Ill.

Zdaj je že malo slovenskih družin v Ameriki, od katerih ni vsaj po en fant v vojaški službi. Iz mnogih hiš jih je šlo po več, iz mnogih družin celo po šest. Ko so odšli sinovi, skoraj lahko rečemo, da je z njimi odšlo tudi srce očetov in mater, ki jih zdaj nobena druga reč bolj ne zanima, kakor pismo od sina, da vidijo, kaj počne, kako se počuti in kako se mu godi. Kolikor več zvejo o svojih sinovih, toliko bolj se umirijo, saj nobena stvar človeka ne izmuči bolj, kakor premišljevanje v stvarih, ki ima o njih le malo ali nič gotovih podatkov. Razen pisma od lastnega sina pa vsak oče in vsaka mati najraje bere, kako se godi drugim, ki so v istem ali podobnem položaju, kakor domači sip. Tukaj pa lahko naš list vsem obilno postreže, ako hočejo z nami sodelovati.

Kadar zopet pišete sinovom, jim povejte, da jih urednik Amerikanskega Slovenca vabi, naj mu o priliki pošljejo pismo ali poročilo v objavo. Več ko napišete, boljše bo.

Vsakovratne podrobnosti, ki zanimajo domače in osebne prijatelje, bodo zanimive tudi za širše občinstvo. Kar se teh fantov tiče, ne bomo delali nobenih pravil, kako naj pišejo. Vseeno je, ali pišejo slovensko ali angleško, slovnično pravilno ali nepravilno, z eno besedo, na jezik in obliko se ne bomo ozirali; šteje samo to, da kaj zanimivega povedo. Vsak tak dopis pa bo objavljen v primerni obliki v slovensčini. Tudi lahko pišejo brez skrbi in pridržka, saj smo njihovi prijatelji in ne bomo ničesar priobčili, za kar si lahko mislimo, da iz enega ali drugega razloga ni primerno za splošno javnost.

Četudi je prav malo naših fantov, ki ne bi vsaj nekoliko razumeli slovensko, jih je pa še manj, ki bi se znali prosto izraziti v slovensčini, če jih je sploh kaj. Pogovori se še kako ta ali oni, ali pismo napisati pa ni vedno tako lahko, mnogokrat niti za tiste ne izmed nas, ki smo hodili v starem kraju v slovenske šole. Če se torej v angleščini lažje izrazijo, naj kar v angleščini pišejo; bomo že tukaj predstavili. Sloveščine se bodo nevede učili že tedaj, ko jim boste poslali izreke njihovih dopisov v listu. Lahko ste sigurni, da bo vsak svoj prispevek preštudiral do zadnje pike.

Dopisi naših fantov so za nas posebno zanimivi, ker so pač dopisi naših fantov. Pa ne samo to. Ti dopisi so zanimivi tudi sami na sebi. Naši fantje imajo priliko videti razne kraje in mesta, doma in drugod, ki jih večina izmed nas ni nikoli videla. Povsod so drugačne razmere, drugačen način življenja. Taki dopisi so od silne zanimivi. Tudi po taboriščih v Ameriki, kjer se vežbajo, se vsak dan dogodi marsikaj, kar smejo povedati, nam pa take podrobnosti, resne ali pašaljive, mimogrede marsikaj razodenejo, kar bi radi vedeli. Tudi se nam zdi, kakor da sami vse tisto doživljamo, kar nam fantje opisujejo. Dozdaj nam je fant iz Chicago, ki služi pri trgovski mornarici, opisal svojo pot krog Afrike, drugi chicaški fant je popisal, kako se vojaki zabavajo s petjem, tretji nam je povedal, kako je v vojaški šoli v Ashland, Wis., četrti nam popisuje, kako je v letalski šoli v Tucson, Arizona, ter nas navdušuje, naj kupujemo vojne bonde; slovenski mornar iz Waukegana je potom redne poročevalke popisal, kako je bil ranjen v Afriki. Vsak je pisal o čem drugem, toda vsi zanimivo, pri vsem tem pa ni nobeden izdal kakšnih vojaških skrivnosti; sicer pa že vojaški cenzorji poskrbijo, da ni nič takega v pismih, kar bi ne smelo biti. Le pomislite, koliko osebnih poročil iz vseh koncev sveta bi bilo čez nekaj časa v našem listu, ko bi vsaj eden izmed vsakih sto slovenskih fantov v vojaški službi le eno samo poročilo poslal uredništvu. Pravimo poročilo, ne le pozdrave.

Taki dopisi pa niso le zanimivi in podučljivi za nas, temveč pomagajo tudi fantom samim. Premestijo razdaljo med (Dalje na 3. strani)

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki.

Darovala kri

Cleveland, O. — Mrs. Angela Drobnik, 917 E. 73 St. je že tretjič darovala po en pint krvi Rdečemu križu. Priporočila, da bi ostale Slovenke storile enako ter sledile zgledu patriotičnih žena.

Izpod zvona: Marije Pomagaj

Pueblo, Colo. — Od kapi zadeta je preminila Mrs. Agata Simonich, ki je bivala tukaj dolgo vrsto let. Doma je bila iz vasi Prevalje, fara Hinje, na Dolenjskem. Zapušča bolnega moža, 8 sinove in 3 hčere, namreč Mrs. J. Jamnik, Mrs. Helen Krašovec in Miss Josephine Simonich, ter več drugih sorodnikov. Pogreb je bil iz cerkve Marije Pomagaj. Pokojni naj sveti večna luč, ostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje. — J. M.

Na dopustu

Chicago, Ill. — V sredo je prišel domov na enotedenski dopust Pvt. Henry (Hank) Bogolin, brat našega pomožnega župnika, Nastavljen je v Columbus, O., in služi pri Medical Corps.

Tudi Pvt. Frank Nahtigal je prišel domov, toda za dva tedna, iz Camp Blanding, Fla., kjer je nastavljen tudi naš zdravnik Lt. Frank T. Grill.

Pred 40 leti

Chicago, Ill. — Te dni je preteklo 40 let, odkar je prišel v Ameriko Mr. Frank Tomazič, tedaj mlad fant, ki dela zdaj v tiskarni Am. Slovenca. Takrat mu pač ni moglo priti na misel, da bo nekoč tiskal najstarejši slovenski list v Ameriki.

Zopet so trije odšli . . .

Pueblo, Colo. — Te dni so odšli k vojakom John Glach, sin družine Mr. Anton Glach, — Anton Gradišar, sin družine Mr. Anton Gradišar — v tej družini je 7 sinov: trije so že v službi Strica Sama, štirji pa so že bolj mladoletni, — nadalje Mr. Bregar, sin družine Mr. Joe Bregar, kjer imajo dva sina v armadi. Vsem trem novim vojakom želimo, da bi se zmagoslavni srečno povrnili domov. Vsi zgoraj navedeni starši so naročniki Am. Slovenca in dobri plačniki.

Predpustna veselica

Chicago, Ill. — Šentštefančani in rojaki iz okolice, ne pozabite na maskaradno veselico to nedeljo 7. marca zvečer v Šolski dvorani!

V bolnišnici

Pueblo, Colo. — Mrs. Joseph Pugel, 120 W. Arroya, je težko bolna v bolnišnici. Želimo ji, da se kmalu pozdravi in zopet vrne k svojim domom. Družina je naročena na Am. Slovenca.

TARZAN (657) ON MISLI ZARES

"Potrebujem tvojo verižico, da napravim iz nje trnke za lovitvi ribe," reče Tarzan obrnjen k Dareni.

"To je dragocena dediščina," odvrne Darena: "in ti hočeš iz nje napraviti trnke? Kako smešno!"

"Potem rajše stradaš?" Namesto odgovora mu ona odvrne, da verižico nikakor ne more oddati.

Ko se je obrnila stran, jo je Tarzan zasul in potegnil zlato verižico z njenega vrata.

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

TEDENSKI PREGLED

VOJNI SKLAD RDEČEGA KRIŽA

Ko je predsednik Roosevelt označil mesec marec kot "mesec Rdečega križa", pozval je vsakega Amerikanca, naj se vpiše "v vojsko usmiljenja" pod praporjem Rdečega križa in naj "radodarno prispe" k skladu Rdečega križa.

Cilj te kampanje je, da se nabere \$125,000,000, in do te svote je prišlo po natančnem proračunjenju dejanskih potreb Rdečega križa z ozirom na njegove izredne obveznosti in odgovornosti za časa vojne. Zgornja svota bi pokrivala lokalne, narodne in mednarodne vojnodobne obveznosti organizacije za leto dni — razun v slučaju nepričakovanih nujnosti in nezgod.

O dejanskem delovanju Rdečega križa — za časa miru ali vojne — ima večina ljudi le nejasne pojme. Ljudje si predstavljajo Rdeči križ bolj kakor simbol kot kakor organizacijo posameznih ljudi. Čitaajo, kako je Rdeči križ prispeval na pomoč žrtvam kake povodnji ali sestradanih otrok Grške ali pa vojnih ujetnikov; redkokdaj pa mislijo na zdravnike, bolničarke in druge osebe raznih poklicev, ki končno omogočujejo ono dobro delo, katero je značilno za Rdeči križ.

Amerikanci tu doma, ki prispevajo k vojnemu skladu Rdečega križa, dajejo direktno in takojšnjo pomoč očetom, soprogom ali bratom, ki so na bojni fronti, sorodnikom, ki so vojni ujetniki, ljudem zasedenih dežel, ki trpijo vsled vojne.

RUSKA FRONTA

Nemška umikanja iz Krasnodara, Rostova, Vorosilovgrada in Harkova so morda manj hudi porazi po merilu človeških zgub kot polom v Stalingradu. Nemci pa so bili tako premanevirani po superijorni strategiji Rusov, da so morali odrediti umikanja na veliki potezi, kajti trdnejša obrambena akcija bi bila stala pre-

drago. Povsem jasno je, da so Nemci izgubili večji del svojih poglavitnih postojank na južni ruski fronti, dočim so Rusi pridobili nazaj mnogo mest, ki po prejšnjem bahnju Nemcev samih so tudi odločilne gospodarske in vojaške važnosti.

MOGOČEN LOVEC NA PACIFIKU

Mogočna ameriška podmornica Wahoo je priplula v neko luko južno-zapadnega Pacifika z metlo privezano k svojemu stražnemu stolpu. Ljudje, nenavajeni na morske običaje, so kar zijali. Stari mornarji pa so dobro znali, da je metla neuradno odlikovanje za podmornico, ki se vrača v luko, potem ko je potopila vse ladije sovražniškega konvoja. In podmornica Wahoo je bila zares zaslužila tako odlikovanje, ker je bila vse pometla proč, ko je potopila eno razoročeno, en tanker, en transport in dve veliki tovorni ladiji nedaleč od Nove Gvineje. Transport je bil nakrcan z japonskimi vojnimi vojniki. S tem prispevkom podmornice Wahoo je ameriška mornarica mogla naštetih vsaj 129 japonskih ladij, potopljenih od podmornic, 22 jih bržkone potopljenih in 32 drugih poškodovanih.

TUNIZIJA

Da so se Naciji odločili na krvavo obrambo v Tuniziji, je moral brezdvomno vplivati na nje govor predsednika Roosevelta, ki ga je imel na dan Lincolnovega rojstnega dne. V istem je rekel: "Hitler zna, kakšne bodo posledice zmage zaveznikov v Tuniziji. Te posledice so dejanske invazije evropskega kontinenta. Pritiski na Nemčijo in Italijo bodo stalni in nepovstljivi. Čudotvorne ruske vojske na Vzhodu so udarile premagovalno; mi moramo storiti isto na Zapadu. Udarjati moramo na sovražnika tako težko in s tolikih strani, da ne bo znal več, kje je glava in kje rep."

POMOŽNA AKCIJA IN RDEČI KRIŽ

Janko N. Rogelj, gl. predsednik ABZ.

Glavni tajnik slovenske sekcije JPO je dobil iz Washingtona, D. C., pismo, da je "The President's War Relief Control Board" sprejel resolucijo, v kateri se apelira na vse vojne pomožne akcije, da prenehajo z nabiranjem denarnih prispevkov v mesecu marcu, ker je mesec marec v letošnjem letu z odobritvijo predsednika Roosevelta odbran le za nabiranje denarnih prispevkov za Ameriški rdeči križ.

Slovinci in Slovenke, darujte in prispevajte za Rdeči križ, pomagajte tej samaritanski organizaciji, kolikor pač morete. Vsi darujte, saj vsi veste, kako veliko in plemenito delo vrši ta človečanska organizacija v vojnem času.

Glavni blagajnik slovenske sekcije JPO mi poroča, da je v mesecu februarju prejel sledeče prispevke:

Mr. in Mrs. George Radeff \$1.00; A. Cedilnik, blagajnik lokalnega odbora št. 34, Detroit, Mich. je poslal \$113.00; od Slovenic Publishing Co., New York, N. Y., je dobil \$4; in Alexander Skerly, blagajnik lokalnega odbora št. 25, Claridge, Pa., mu je poslal vsoto \$300.00.

Skupna blagajna slovenske sekcije JPO je bila dne 28. februarja 1943 — \$42,934.89.

To je že lepa vsota, toda bila bi lahko še večja, če bi se vsi zavedali neznosnega položaja

naših bratov in sester onkraj morja.

Slovenski list, Jugoslovanski Obzor, je v mesecu decembru poročal o veliki in posnemanja vredni kampanji za JPO,SS, ki se je završila v Milwaukeeju in West Allisu, kjer so šli nabiralci in nabiralke od hiše do hiše nabirat denarne prispevke. Tako organizirana kampanja je prinesla \$2,312.40. Lokalni odbor št. 5 je poslal glavnemu blagajniku že \$2,815.95.

To je res lepa vsota za obe naselbini. Če bi vsaka naselbina napravila take nabiralne kampanje, potem bi imeli veliko več v naši skupni blagajni. Hvala lepa vsem, ki so bili zaposleni in so se trudili v tej kampanji. Narod vam bo hvaležen v domovini, in naselbini Milwaukee in West Allis sta dokazali, da čutita z zasužnjenim narodom onkraj morja.

Denar, ki je nabran za našo pomožno akcijo, je sedaj naložen v vojne bonde ter pomaga naši ameriški republiki. Glavni blagajnik je kupil že za \$37,259.00 vojnih bondov. S tem je dokazano, da najprvo pomagamo s tem denarjem Ameriki, in ko bo konec vojne, bomo s tem denarjem pomagali našim bratom in sestram onkraj morja. Lačni in potrebni bodo vsi, ko jim zopet zasije sonce svobode.

Glavni tajnik JPO,SS mi je poslal pismo blagajnika lokalnega odbora št. 13, Sharon, Pa.,

CESTE IZ PROTJA V DŽUNGLI

Ameriški vojniki grade po džungli mostove in pota po močvirnatih tleh iz protja. Nasekajo protja in ga nanesejo in razravljajo in na to po njem vozijo z vojaškimi avtomobili.

kateri mu je poslal ček za vsoto \$74.62. Darovali so posamezniki; društvo Slovenec, št. 262 SNPJ je prispevalo \$5.00, pri igri mladinskega krožka št. 21 SNPJ in kanzanja slik so dobili \$23.72. Hvala zavedni naselbini!

V mesecu aprilu naj bi zopet poživela naša pomožna akcija. Lokalni odbori naj bi zopet sklicali svoje seje, kjer bi se organizirali za nabiranje denarnih prispevkov. Veliko dolarjev bi se še dobilo, ako bi naši zavedni rojaki in rojakinje šli od hiše do hiše. Koliko imamo danes še naših Slovencev in Slovenk, katerih še nobeden ni vprašal, da naj prispevajo v sklad JPO,SS.

V mesecu marcu pa pokažimo, da smo zvesti in vredni državljanji velike in svobodne ameriške republike. Ki nas je sprejela za svoje državljane. Pomislimo, kaj bi se zgodilo nam, če bi bili onkraj morja med našimi rodniimi brati. Že iz te velike hvaležnosti napravim usodi, ki nas je pripeljala v Ameriko, storimo svojo dolžnost.

Amerika je prva! Kadar nas ona kliče, je to glas naše skupne matere, ki prosi za vse one, ki se borijo in umirajo za nas. Čas je, da vsi delamo, vsi žrtvuemo in vsi dajemo.

Darujmo in prispevajmo vsi za Ameriški rdeči križ!

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berite novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovincu".

NA POSTAJI V PALESTINI

Slika kaže, kako čakata dva ameriška vojnika na bus v Tel-Avivu, v Palestini. Ograja iz cevi tvori hodnik, po katerem more hoditi le ena oseba za drugo.

TO IN ONO

SOVRAŽNA MRAVLJIŠČA

V velikem londonskem zoološkem vrtu je namenjen mravljam otočič sredi jezera. Tu so nastanjene mravlje iz vseh delov sveta. V teku več desetletij se niso brigale za sosedo in so živele v popolni slogi. A letos so nepričakovano zasledili strokovnjaki na otoku veliko razburjenje. Dolge vrste vojakov so vedno potovale po otoku in imele veliko opravka. Opazovanje je ugotovilo, da sta pričeli obe polovici otoka ogročen medsebojno vojno. Mravlje so premostile vse potoke, zgradile ceste preko travnikov in utrdile mravljišča. Spopadi so tako ogorčeni, da je polno polje po bitki odtrganih glav vojščakov. Oba glav. sovražna rodova nista bogve kako redka, toda zraven trpijo tudi dragocene družine iz tropskih dežel. Vsled tega je moralo ravnateljstvo poseči v vojne dogodke in naseliti sviražnike v različnih oddaljenih kotih vrta.

PASJI NAOČNIKI

Dočim so človeški naočniki zelo star izum, se je pobirgala optika šele v zadnjem času tudi za živali. Zdjaj vemo, da vidi konj drugače kakor pes ali mačka, ne da bi govorili o žuželkah. V Sydneyju, v Avstraliji, kjer imajo veliko bolnišnico za živali, izdelujejo zdaj očala za daljnovidne in kratkovidne pse. Njih leče so popolnoma drugačne kakor pri ljudeh. Večletni poizkusi so obrodili dober uspeh. Psi se navadijo očal. Od kraja se tako veselijo izboljšane vida, da skačejo in norijo ter naposled skoro vedno potolčejo očala. A tem previdnejši so prihodnjici. Naposled se le navadijo kretenj, ki ne ogrožajo naočnike. Zdjaj izdeluje neki londonski strokovnjak tudi očala za plemenite dirkalne konje, pri katerih je kratkovidnost znan in usoden pojav.

SREDSTVA ZOPER NESPEČNOST

Londonski listi so prinesli oglas nekega maharadže iz Indije. Obljuboval je veliko nagrado za zanesljivo sredstvo zoper nespečnost. Obiskal je vse vodilne mednarodne strokovnjake, a vsi skupaj mu niso mogli pomagati. Vsled tega je izgubil veselje do življenja. Seveda je sprožil ta oglas nešteto nasvetov. Listi objavljajo med drugim naslednje vseka-kor izvorno sredstvo. "Kupite dve sveči. Ena mora biti dvakrat večja od druge in pogoreti v dveh urah, druga pa v eni uri. Postavite obe sveči v kovinsko posodo. Vtaknite pod prvo bankovec za 5 in pod drugo za en funt sterlingov. Ko greste spat, prižgite obe sveči. Mislite na bankovca, ki bosta sežgana, če pogorita sveči. Recite si, da ne boste zaspali, ker hočete preprečiti izgubo. Čim bolj se boste potrudili bdeti, tem prej vas bo

DR. H. M. LANCASTER Dentist

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)
Telefon Canal 8817,
CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUSNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9
zjutraj do 8:30 zvečer.

premagal trden spanec. Zaspali boste tako hitro, kakor nikoli v življenju." Listi ne omenjajo, ali se je res poslužil bogati knez tega nasveta.

UTRUJEN KROKODIL

V londonskem zoološkem vrtu trajno strada nad 100 let star aligator George. Leži nepremično v vodi in odklanja vsako hrano. Strokovnjaki so izjavili, da je postal prestar in izgubil veselje do življenja. V sličnih primerih ne more preprečiti nelozogibno smrti niti umetno hranjenje živali.

103 LETA STAR DELA NA FARMI

Bolezen je bila kriva, da je moral George Herman, Metropolis, Ill., zapustiti delo na farmi, ko je bil 102 leti star. Polagoma se je zopet okreplil, toda kolikor boljše se je počutil, toliko bolj mu je začelo presadati življenje brez dela. Dne 5. feb., na svoj 103. rojstni dan, je izjavil da se bo povrnil na farmo in krmil pujske in kokoši ter prideloval zadosti koruze, da jih bo imel s čim krmiti. Njegov oče je umrl 106 let star.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI!

KRIZEM SVETA

— Wellington, Nova Zelandija. — Japonski ujetniki so se uprli v tukajšnjem ujetniškem taborišču in so napadli straže, katere so pa odgovorile z ognjem in ubile 48 ujetnikov in 63 pa ranile. Zadevo upora preiskujejo oblasti.

— London, Anglija. — V Angliji primanjkuje r a z n e toaletne postrežbe. Posebno primanjkuje povsod brisač in oblasti so nasvetovale te dni, da naj ljudje, kadar gredo v brivnice, ali v lepoticne salone jemljejo brisače seboj.

— Washington, D. C. — Urad za kontrolo cen poroča, da odkar je v vzhodnih državah uvedena omejitev prodaje gasolina za nepotrebne avtomobilske voznje, da prihranijo 1,350,000 galonov gasolina dnevno.

— Bloomfield, Conn. — Prebivalci tega malega podezelskega mesta so predložili nabornemu odboru peticijo, ki jo je podpisalo 200 meščanov. Peticija prosi, da naj naborni odbor oprosti Leonarda Levinsona, ki ima v mestu grocerijsko prodajalno. "Če ga nam vzame-te," pravi peticija, "kdo bo nam grocerijo prodajal?"

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI

našega dragega sina, oz. brata

EDWARDA ARKO,

ki je preminul 6. marca 1942.

Preteklo je že leto dni, kar si ti zapustil nas, ljubi sin in brat, ter odšel v boljše domovino. Kjer ni težav, ne joka. Za vedno je utihnil tvoj mili glas in te ni več med nami, toda spomin na te še živi in se te bomo do konca naših dni spominjali v svojih molitvah.

Dragi sin in brat, počivaj mirno in uživaj nebeški raj, kjer se sopesni snidemo gori nad zvezdami.

Žalujoci ostali:

MR. in MRS. JOHN ARKO, starši, ter dva brata in dve sestri.

Pueblo, Colo., v marcu 1943.

BUY U. S. DEFENSE BONDS!

Obenem ste vabljeni, da vpišete sebe in svoje družine k prvemu in najstarejšemu slovenskemu podpornemu društvu v Chicagi

DRUŠTVO SV. ŠTEFANA,

štev. 1, K. S. K. J. Chicago, Illinois

Zboraže vsako prvo soboto v mesecu ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani sv. Štefana. Naše društvo vam nudi vse različne moderne zavarovalnine — podporo v bolezni, preskrbo dostojnega pogreba, in goji zdrav koristen šport za mladino. Glede pristopa v društvo se obrnite na odbor:

FRANK BANICH, predsednik

JOHN PRAH, tajnik, 1806 W. 23rd Street

ANTON KREMESEK, blagajnik

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

LOUIS J. ZEFAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobilski pogrebi, krste in šenitovanja. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

Hlapec Jan

Stijn Streuvels

"Kaj pa rana, Jan?" je vprašala dobrohotno.

"Bo že sama od sebe boljša, mati."
"Naj ti denem lilijinega listja nanjo? Daj, da pogledam, ali je rana globoka? Morda je prišla umazanija vanjo."

Z zdravo roko je potegnil iz žepa zmečkano, umazano pismo.

"Sofrenija, kaj mi lahko tole prebereš?" je prosil v zadregi. Pri tem se je boječe oziral okoli sebe, ker je menil, da bi utegnil kdo priti ali poslušati.

Gospodinja je poravnala v roki zaprto pismo, vzela iz žepa v predpasniku svoje naočnike in prebrala naslov na ovoju. V težkih črkah, ki so bile neokretno načeečkane s topim gosjim peresom, je bilo napisano:

"Gospodu Janu Vindeveughelu, konjarju pri kmetu Hostenju."

Raztrgala je ovoj in šla k oknu, da bi prebrala pismo. Jan je potrpežljivo čakal, kaj mu bo sporočila.

"Ljubi Jan!

Sporočam Ti, da je Tvoj oče na smrt bolan in da ga je župnik včeraj dejal v sveto olje.

Tvoji bratje Ivo, Lude in Tomaž so že prišli in so me prosili, naj Ti pišem, da pridi takoj domov, ker hočejo zdaj tudi razdeliti vse stvari in hišo in moraš biti Ti zaradi svojega deleža zraven.

Upam, da boš takoj prišel in Te pozdravljam.

Vina Vandewiele."

Jan je pogledal gospodinjo, kakor bi dvomil, ali naj veruje, kar je slišal.

"Kdo je to: Vina Vandewiele?" je vprašala in ga pogledala čez naočnike.

"Naša sosedka. Ivo in Lude ne znata pisati."

"Kaj nimaš nobenih bratov več doma, Jan?"

"Vsi trije so oženjeni."

Ne da bi se dalje zmenil za pismo, je odšel, da bi napregel konje in se odpravil na polje.

Ko je Jan zvečer prišel k jedi, so ga ljudje pogledali in čakali, kaj bo dejal. Dejal ni nič.

Še štiri dni je nemo opravljal svoje delo. V nedeljo zjutraj, ko so bili njegovi konji očiščeni, je prišel v najboljši obleki v kuhinjo.

"Sofrenija, mi boš dala mojo plačo, grem domov."

Končno mu je prišla beseda z jezika. Vse te zadnje dni se je boril z mislijo, ali naj dela naprej in ne misli več na pismo, ali pa naj gre za zmeraj domov. Izmenoma si je govoril: "Pojdem." — "Ostanem."

Konjem je pripovedoval o svoji zadevi. "Seva, kaj naj storim? Janov oče je na smrtni postelji in Jan mora domov."

Toda ni mu bilo moči misliti, da bi kdo drugi mogel konje prav snažiti in skrbeti zanje.

"Končno pa oče lahko umrje tudi brez mene. Tu sem vendar že tako dolgo. Kaj naj pa tam začnem?"

V svoje pomirjenje je sklenil, da bo počakal do nedelje.

In šele to jutro se mu je končno vsilila in utrdila predstava, da leži pred njim odprta pot, po kateri mora pokorno in brez

svoje volje, ne da bi kaj mislil. Nato je odšel v kuhinjo.

"Kaj si moral s tem tako dolgo odlašati? Kaj meni, da bo oče čakal s smrtjo, dokler ne prideš domov ti?" se je zdelo, da hoče reči gospodinja. Potem si je mislil, kako dobro je, da je gospodar že poskrbel za novega hlapca.

Gospodinja je prinesla iz boljše sobe svojo pesmarico, na ovitku katere je bilo zaznamovano, koliko dolguje hlapcu.

"Avgusta sva zadnji obračunala, Jan." Pokimal je. Potegnila je s prstom čez čudna, s svinčnikom zapisana znamenja, s katerimi so bile označene razne postavke.

"Kupila sem ti tudi nedeljsko čepico za deset souojev in dva para rokavic, srajco, delovne hlače, ruto za okrog vratu. In prejšnjo nedeljo si dobil deset frankov."

Jan je spet pokimal. Gledal je, kako je spisovala številke in računala, koliko mora še dobiti. Prinesla je denar iz košarice v sobi in ga naštel. Jan ga je vzel, ne da bi račun količkaj razumel, ter bil vesel, da je bilo toliko.

"Če hočete, lahko še nekaj dni ostanem, dokler ne dobite drugega hlapca."

"Zdaj bo najbrž že zadnji čas, če hočeš videti očeta še pri življenju, Jan."

"Zelo težko grem, Sofrenija. Tu sem se tako privadil."

Spustil se je na stol ob mizi in je vedel, da ji je treba zdaj reči samo še besedo, pa bo ostal. A njej se je zdelo samo po sebi umevno, da gre domov.

"Meni je tudi hudo, Jan, pa je že tako," in obrnila se je k ognjišču.

Ta čas ni bilo nikogar v kuhinjo in sta lahko zložno kramljala. Govorila sta o dolgih letih, ki sta jih preživela skupaj. Ko je vzela kmeta Hosteja, je prišel mali Jan k njim, da bi najprej služil kot mali kravar. Z otroki, ki so se rodili potem, je raste; pomagal jih je vzrediti, jih zibal in se igral z njimi; poleti in pozimi se je ubijal od jutra do večera. In zdaj naj zaradi te preproste dogodivščine vse zapusti in postane za to hišo tujec.

Gospodinja ga je vprašala, kaj namerala začeti. Sam ni vedel, a je upal, da se bo že tudi doma kako pretolkel. To ga ni več vznemirjalo. Še mu je svetovala kakor otroku, ki mora prvič v svet in se postaviti na lastne noge.

"Jan, in predvsem več ne pij, fant, zakaj sicer boš povsod slabo vozil."

Končno je vstal.

"Torej, Jan, zdaj pojdi k maši in pridi opoldne trezen domov jest."

Obljubil je in šel.

S trdnim sklepom, da ne bo zapravil niti beliča, je obdržal v žepu roko, ki je krčevito tiščala denar. Šel je mimo vseh gostiln in ni spregovoril ne besede s svojimi tovariši.

Ko se je vrnil, mu je bilo doma že vse postalo tuje. Sicer je še opravil konje, a česarkoli se je dotaknil, ni čutil več kot svojo lastnino; tla, po katerih je hodil, mu niso bila več domača.

Oči so mu zrle na orodje, na krmo, na opravo, na posteljo, na kovčeg, na podobico, kakor da bi vse to bile nove stvari, ki jih je prvič opazil.

(Dalje prih.)

S. P. D. SV. MOHORJA

Ustanovljena 31. decembra 1921.

Inkorporirana 12. oktobra 1923.

CHICAGO, ILL.

Odbor za leto 1943:

Predsednik: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place
Podpredsednik: Frank Puklavac, 1930 W. 21st Place.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street.
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 1840 W. 22nd Place.
Zapisnikar: Anna Zokal, 2050 W. Coulter Street.
Duhovni vodja: Rev. Edward Gabrenja, OFM., 1852 W. 22nd Place
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Ave. — Frank Dolenc, 1940 W. 21st Place.
Porotni odbor: Peter Coff, 1830 W. Cermak Rd. — Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Leo Mladic, 1919 W. 22nd Place — Pauline Ombelt, 2029 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1654 W. 21st Place.
Družbena zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 1901 W. Cermak Rd.
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place.
Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Seje se vršijo vsako prvo sredo v mesecih od maja do oktobra, in vsako prvo nedeljo od novembra do aprila, v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Wolcott Ave.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je prost. Pri Družbi se lahko zavaruje proti bolezni in smrti za samo en dolar mesečine. To je izvanredna ugodnost za katoliškega Slovenca v Chicagu. Rojaki, pristopajte v to domačo Družbo.

Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Družbenega tajnika ali pa predsednika.

NAZNANILO

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v nedeljo dne 7. marca točno ob pol dveh popoldan v cerkveni dvorani sv. Stefana. Vabljeni ste, da se gotovo vdeležite.

Na naši zadnji seji je gospa sreča obiskala sledeče člane in članice v tem redu: Benčan Agnes, Habjan John, Mikush Bertol, Srsha Steve in Trinko Mary. Čestitke vsem.

Člani, ki ste zaostali z svojim asesmentom ste prošeni, da vaš dolg nemudoma poravnate in to brez posebnih opominov. Vsak naj se zaveda svoje dolžnosti.

Ali ste vi že pridobili kakega novega člana za našo Družbo? Posebno starši, ali je vaš sin, vaša hčer že pri naši Družbi? Prihodnost naše organizacije je odvisna na tem, koliko mladih članov in članic dobimo v našo vrsto. Zatoraj malo pomislimo, potem pa na delo.

Ali imate že knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti", katero je spisal eden izmed naših glavnih ustanoviteljev, P. Kazimir Zakrajšek? Ako ne, bo vam prilika dana na naši seji, da jo lahko naročite. Cena knjigi je \$2.50.

Z sobratskim pozdravom,

JOS. J. KOBAL, tajnik.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

VSAKO MINUTO

se porajajo razne novice po vseh delih sveta, po naših slovenskih naselbinah, itd. Vi gotovo hočete važne novice izvedeti. Kako?

VSAK DAN

v lepem in slabem vremenu, pomladi, poleti, v jeseni in pozimi, prinaša vam vesti in novosti iz vseh delov sveta, pouk in informacije ter zabavne povesti in romane in drugo zanimivo berilo dnevnik

Amerikanski Slovenec

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILL.

Naročnina stane \$6.00 letno; pol letno \$3.00. — Za Chicago, Kanada in inozemstvo \$7.00 letno; pol letno \$3.50.

NAROČITE SI TA ZANIMIVI SLOVENSKI DNEVNIK!

Pisano polje

J. M. Trunk

Vsako poročilo je dvomljivo, in če prihaja celo od očividcev. Odpravljaj sem se v Pariz. Pri vladi mi dajo obsežen zavitek, naj ga nesem tja, in naj se tam predloži mero-dajnim krogom. "Kaj obsega zavitek?" vprašam. "Grozodejstva na Koroškem", mi odgovori najvišja vladna glava. "Ali so resnična?"

"Ali so resnična?" "Tu pri vladi smo jih sestavili, zaslišali smo očividce". Hm? Ni mi hotelo v glavo, in pri diplomaciji se mora priti z dejstvi. "Pa jih pregledajte", mi pravi ista najvišja glava, saj imate še časa do odhoda. Tisti očividci so bili še pri vladi. Pokličem zdaj tega, zdaj onega, ko pregledam slučaje. Prav po advokatsko sem vsakega prijel, če je res videl. Izkazalo se je, da so "videli" le, ker so od drugih "slišali", in ti so zopet le slišali itd. Odločno povem predsedniku, da se kaj takega ne sme porabiti za diplomatske svrhe, in pritrdil mi je.

"Podtalna poročila . . . iz podtalnih virov . . . vtihotapljeno poročilo . . ." Bodimo malo previdni. Morda je resnica še hujša, morda pa tudi le: "slišal sem!" Zadnjič mi je neka žena, ki se zanima za politiko in je vrlo razborita, rekla: "Ali res verujete, da je vse to tako, kakor slišimo dan na dan?" Well, kaj naj odgovorim? Da je vse res, da ni vse res, tega tudi ne veš. Odgovoril sem: "Malo potrpite in počakajte". Dosti je dobro plačanih oseb, ki morajo za to plačo zbirati — poročila. Kaj bi bilo s plačo, ako bi ne bilo — poročil? Natiskanega papirja imamo na koše, velike vsote denarja grejo za papir in za plače . . . s po-

ročili in buletini pa ni nikomur prav nič pomagano, ako je kdo pomoči potreben. Poročila . . . poročila in še od takih, ki so videli na lastne oči, pa so le z ušesi videli ali gledali!

Ti šmentani — partizani. Eni od samega veselja in same vzhicenosti ne morejo spat, ki gre partizanska roba v klasje, drugi nimajo spanja, ker so ti partizani mestoma prav čudni čuki. Cesar ne opravijo Nemci in Lahi, opravijo naši nečedni partizani, da teče kri, ki bi lahko gnala mlinske kamne tri. Saj razume. Veselja je na koše, ker bomo — delili po partizanih, vse polno skrbi in opravičene strahu pa je tudi, ker bo po partizanih še vratov zmanjalo, da bi jih porezali, in porezali naši ljudje našim ljudem. Človek bi se lahko še zmešal, zmedeni smo pa že skoroda vsi.

En pojav se mi zdi značilen, ako je resničen. Naletim pri poročilih, da se je ta učitelj postavil na čelo partizanov in oni učitelj ustanovil — sovjet tu ali tam. Dalje vidim, da je tak učitelj postrelil kar na desetine naših ljudi, in bil sam ustreljen, ako je prišel v roke Lahov ali Nemcev. Strašno, ako je tako. Hudo slabo je, ako slovenski učitelj na čelu partizanov mori slovenske ljudi. Kaj takega bi bilo razumljivo le iz stališča, da bi bili naši ljudje partizanstvu škodljivi, in dalje iz stališča, da je partizanstvo hudo dobra roba. Well, jez sodim, da ni pravilno ne prvo, ne drugo stališče. Morda je tudi kakemu učitelju binglalo pred očmi le, "da bomo delili". Vsa čast slovenskemu učitelstvu, ampak prav z učitelji je tudi križ. Navadno so slabo plačani, vsak si želi več, in prav mnogo učiteljev spada med "naol študirane ljudi", in ti so najbolj nevarni. Ko je bil na krmilu liberalizem, so se mnogi učitelji dali vpreči pred več liberalizma, da bi bili posebno na podeželju postali neki — liberalni fajmoštri, ako je imela duhovščina vpliv v politiki. Pozneje je na mesto liberalcev prišel socializem, in isti učitelji so kar čez noč postali najbolj goreči socialisti. Višje, boljše plače! Poznam to, dobro poznam.

Zdaj izgleda, da so neki učitelji prevzeli tako vlogo voditeljev, ko se je prikazala — delitev. Prej se je v političnih borbah delalo s političnimi sredstvi, zdaj se dela z nožem in revolverjem, in v poročilih je: ". . . učitelj je dal postreliti štirideset (naših) ljudi . . ." Kam smo prišli?

Dosti se piše o partizanih. Kdo so, kaj so, kaj hočejo, koga zastopajo? Same zmešnjave tudi pri presojenju. Ne bodo vsi partizani le delivci, domače komunisti, ampak mnogo jih bo. Poleg tega se v zmešnjavah lahko v kalnem ribari. Kdo ima jezo na koga, pride do zmešnjav, lahko spravi s poti svojega nasprotnika, ali vsaj dozdevnega nasprotnika. Morda gre prav za to, ko pove poročilo: ". . . suhadolskega fajmoštra so ubili partizani . . . dr. Lamberta Ehrliha so ustrelili na cesti — partizani . . . itd." Že zadnja vojska je zmedla glave n. pr. ženskam, da jim je bilo treba janke nad glavami privezati, kar se je v Beljaku dogodilo, sedanja vojska je postala navadna morija, in take morije se dogajajo, bojim se, da niso izmisljene . . .

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS